

A jó pap holtig tanul

Nemrég fenekestül felfordult a világ és mindenki élete megváltozott. A szerencsések számára maradt némi kapaszkodó, például az, hogy saját lóval, pónival rendelkeznek, és míg a bérlovardába járók előtt bezáródott sok lovasiskola, a lótulajdonosok édes kötelességük által kapcsolódhattak ki. A terjedő hírekből tájékozódva elismerés illeti a lovasokat, hiszen meglehetősen odafigyeléssel, szabálykövetően viselkedtek lovardájukban. Talán ez nem véletlen, hiszen aki lovardában nevelkedett, tisztában van azzal, hogy a szabályok azért vannak, hogy mindenkinek jó legyen, illetve ezek betartása nem kedv kérdése. De mit is jelent az, hogy lovardában „nevelkedett”?

A gyermekek, amikor megtalálják a megfelelő lovardát, megtanulják az ottani szokásrendet, mely szokásrendek egy egységes lovardarenden alapulnak. A lovardarend szabályozza minden egyes lovardában, hogy mik azok a dolgok, amiket mindenkinek egyformán be kell tartania. Ezekeken felül állnak az illemszabályok, melyeket pedig nem csak a lovardákban kell betartani. Ezek például, hogy ha megérkezünk valahova, akkor korunknak és a napszaknak megfelelően köszönünk hangosan az ott tartózkodóknak. Nem tűnik fontosnak, ugyanakkor sokat elárul egy emberről,

hogy hogyan, illetve köszön-e egyáltalán. A rend fenntartásáról és a tisztaságról sem csak a lovasembereknek kell tudniuk, de nekik mindenféleképpen. A lovak környezetében a rendtelenség olykor még balesetet is okozhat. Gondolj például egy eldőlt villára, vagy az istállófolyosón felejtett pucolódobozra, ami gátolja a közlekedést, de említhetnénk az út közepén hagyott kerékpárt is. Rend a lelke mindennek.

De ki az, aki megtanítja ezeket a szabályokat? Jobb esetben olyan helyre jársz, ahol nem pusztán azt tanítják meg, hogy nyomd le a sarkad, hanem elmondják, mi

az elvárt viselkedés, milyen lovardai szabályok vannak, és ezeket következetesen számon is kéri mindenkitől.

Korábbi cikkemben írtam arról, hogy milyen szempontok alapján érdemes lovardát, lovasoktatót, lovat választani. Ha választottunk, nagyon fontos, hogy kitartsunk mellett, akire voksoltunk. Az oktatónak/edzőnek tekintélye kell, hogy legyen előtte, vagyis amit mond, annak úgy kell lennie, még ha nehezedre esik is. Amennyiben nem mindig fogadsz szót, keresed a kibúvókat, ne adj' Isten, feleselsz, hamarosan egykötők megunja a közös munkát és

kilép belőle, általában kellemetlen szájjázzel. Tehát, ha edzőt választasz, azt úgy tedd, hogy aztán idd a szavait és bízz benne annyira, hogy elfogadd az útmutatását. Egy jól képzett edző, akivel jól megértitek egymást, nagyon sokat taníthat neked, légy akár versenyző, akár hobbilovas.

Ha úgy érzed viszont, hogy az adott helyen nem érzed jól magad, nem jössz ki jól a tanítóddal, akkor beszélj meg ezt a szüleiddel. Semmiképpen ne légy szemtelen, de ne is fojtsd magadba! Nem minden ember tud minden emberrel jól együtt dolgozni, de ettől egyikőjük sem rossz ember vagy rossz szakember/lovas. Pusztán arról van szó, hogy ők nem alkotnak jó párost, de valószínűleg más párosításban mindketten remekelhetnek. Akár a ló és lovas duók esetében. Nem kell leírni a másik félt, hanem meg kell köszönni a munkáját és továbbállni, míg meg nem találod azt a személyt, akivel harmóniában tudsz együtt-

tud az edződ kielégítő választ adni általában? Fel tudsz nézni rá? Példakép lehet a számodra? Kedvesen beszél veled, vagy általában kiabál? Elmagyarázza neked a feladatot, vagy csak kiosztja? Biztat téged újabb feladatokra, fejlődésre, kihívásokra? Képes arra, hogy fejlessze a tudásodat? Az

„Felelősséggel tartozunk magunkért és társainkért, ezt tanulja most az emberiség, lovasembernek ez nem újdonság”

állatokkal gondoskodón, szeretettel bánik? Igényességre, alaposásra tanít? Gondold át a választ ezekre a kérdésekre, és amennyiben pozitív képet kapsz, ne kételkedj egy percre sem. A legjobb helyen vagy! Meddig kísérhet az edződ, ha versenyző vagy? Sok esetben tapasztalhatjuk azt, hogy egy-egy sikeres edző pillanatok alatt felrepi egy-egy lovasat a csúcsra, de sokan

gondold, hogy azért töltesz egy szinten egy évet, mert az oktatód nem foglalkozik veled, hanem talán pont azért, hogy meg erősödj azon a szinten és magabiztosan kezdhesd a magasabb fokozatot.

Ha profi versenyző szeretnél lenni, akkor tudnod kell, hogy nem elég a heti négy-öt

lovaglás, és talán az egy ló sem, többször kell versenyre járnod és több áldozattal jár mindenkinek.

Lehet, hogy te nem szeretnél versenyezni, hanem inkább a természetben lovagolni vagy otthon edzeni. Ezzel sincs gond, sőt dicséretes. Viszont sokszor találkozni olyan lovasokkal sajnos, még felnőttek is, akik úgy érzik, nincs szükségük oktatásra. Mert csak annyira szeretnék tudni lovagolni, hogy kimehessenek terepre. Remélem, te is tudod, mennyire nem így működik a lovaglás. Az ember feladata megtanulni, hogyan értesse meg magát a lóval, és érjen el nála különböző eredményt anélkül, hogy bármelyikük rövid vagy hosszú távon kárát látná. Például felnyergelni. Ha nem tanítanak meg minket helyesen nyergelni, elképzelhető, hogy fel tudjuk pakolni a lóra a sok holmit, de vajon mennyi időt vesz igénybe kitalálni, mit hova tegyünk? Meddig tűri az állat? Fel-török a marja, oldala? Lefordul-e mozgás közben? S persze megsérülhet mindkét fél. Mindig lehet újat tanulni, persze a legjobbaktól érdemes. Rengeteg praktikát lehet elsajátítani más szakágakban működő szakemberektől, vagy hobbilovasoktól is. Ne félj kérdezni, megfigyelni!

Néhány esetben elbizonytalanodhatsz, hiszen kisebb dolgokban ellentétes állításokat hallhatsz. Ilyenkor minkód legyen az edző véleménye. El kell hinned, hogy ő tudja a helyes megoldást.

Fontosak természetesen a könyvekben olvasott információk is, de vigyázzunk, hogy az olvasottakat gyakorlatban tudjuk hasznosítani az edzőnk útmutatása által. Szép dolog, ha valaki sokat olvasott, tanult, de ha a gyakorlatban elvész a ló körül, akkor nem sokat ér.

működni. Ez rendkívül fontos, hiszen a rossz edző-lovas kapcsolat miatt nemegyszer esett már meg, hogy többen inkább abbahagyták a lovaglást, mintsem hogy folytassák azzal az oktatóval.

Honnan tudhatod, hogy az edződ biztosan a neked megfelelő? Tedd fel magadnak a következő kérdéseket, ha esetleg bizonytalan vagy: ha kérdésed van lovas témában,

csak lassan érnek meg egy-egy feladatra. Mindig fontos eldönteni, hogy mik a céljaid, mit szeretnél ettől a sporttól. Meg kell beszélned a szüleiddel és az edződdel. Ne engedd, hogy mások döntsék el, hogy te mit szeretnél. Ha versenyző szeretnél lenni, de amatőr szinten, akkor nem hajt a tatár, minden új feladatra hagyd időt, nyilván az edződ is hogy majd. Ilyenkor ne

Ha a magad ura vagy, vagyis kaptál otthonra egy lovat, pónit, tudd, hogy óriási felelősséggel tartozol érte. Tarthatod kiskutyaként a kertben, de megbosszulja magát a döntés. Ez egy hatalmas élőlény, amely még játékból is óriási károkat tud okozni más háziállatodban, berendezésekben vagy netán benned.

Mindig azt javaslom, hogy kiskorú gyermek egyedül ne gondozzon állatot, pláne ne lovagoljon felügyelet nélkül. Ez sokszor igazságtalannak tűnhet, hiszen sok esetben a gyermek, talán te is, jóval többet tud a lovakról, lovaglásról, mint a szülei, ugyanakkor mégis fontos, hogy legyenek jelen. Ugyanez vonatkozik arra, amikor egy barátod/barátnőd tart neked edzést. Szupernek tűnik, hogy jól megértitek egymást, ugyanazokat mondja, mint az oktató, és vicces, hogy egyszer te tanítod őt, aztán fordítva. De ezek az önálló vagy baráttal (felügyelet nélkül) töltött alkalmak komoly veszélyt jelenthetnek. Egyrészt a ló/póni az egyszerű feladatokat, mint például a patanyomfigurák szívesen csinálja, de egy nehezebbnél ellenkezhet. Nem tudjátok a megoldást, így a ló kihasználja az alkalmat és nem veszi fel a segítségeket, és minden újabb sikertelen próbálkozás megerősíti abban, hogy nem kell szót fogadnia. Ehhez kapcsolódhat, ha a rosszul adott segítségek miatt büntetik a lovat... Következő alkalommal az oktató értetlenül áll, hogy mi történt a lóval.

Másrészt sok dolgot elsajátíthatsz te és a barátod is, de mi van abban az esetben, ha a megszokottól eltérő esemény következik be? Például, ha a „mindig nyugis, soha semmitől nem ijed meg” póni megugrik a traktor zajától? Nem számítottál rá és nem tudod, mit tegyél, és elvágta az ujját. Mit tegyél? Mit tesz a barátod? Vagy ha terepen történik mindez? Ha egyedül mentél, elképzelhető, hogy nem is keresnek pár órán át, mert nem is sejtik, hogy baj történt. Ha baleset ér, egy szülő, még ha nem is „szakember”, tudja, mit kell tennie, kit kell értesítenie, mit kell figyelnie a sebesültön, mi legyen a lóval. Sokszor fogod még hallani az életben, hogy addig nincs baj, amíg baj nincs. Felelősséggel tartozunk magunkért és társainkért, ezt tanulja most az emberiség, lovasembernek ez nem újdonság.

Csilló Rita

Miért szeretjük annyira a lovakat?

Számtalan oka van annak, hogy vonzódnak a lovakhoz és élvezzük e csodás állatok barátságát. Csokorba szedtünk tíz dolgot, amiért szeretjük őket. A rejtvényben a lovak beszélnek hozzánk. Hogy miről? Ezt neked kell kitalálnod, és beírnod a rejtvényhálóba. Majd a számozott négyzetek betűiből kialakul egy szerethető tulajdonság.

1. Így hívták az 1960-as évek legendás magyar tenyésztésű versenylovát, az „aranszörű magyar csodapárját”.

2. Az egyik kedvencem ez a zöldegféle. Jutalomfalatként is megkapom. Magas karotintartalma miatt különösen ajánlott csikóknak és szoptatókancáknak.

3. A homlokomtól az orromig fehér sáv húzódik, ami túlnyúlik a szememen. A szám körüli területet is befedi. Előlnézetből olyan, mintha fehér lenne a fejem. Hogyan nevezik ezt a jeyvet?

4. Ez a jármód a leglassúbb, a legkímélőbb és a legnehezebb is számomra, mert nincs lebegő fázisa, ezért egyensúlyoznom kell, és ehhez a nyakamat kell használnom. A mozgásom négyütemű. A bemelegítéshez is ezt használom.

5. Ha lehajtom a fejem, testem legmagasabb pontja lesz ez a lapockám fölött ki-domborodó rész. Itt méri a magasságomat.

6. A kimerítő edzés után jólesik, ha gazdám a leszerszámozás után szalmacsomóval dörzsöli át a megizzadt testemet, hogy minél hamarabb megszáradhassak. Ezzel a vérkeringésemet is serkenti. Nagyszerűen érzem magam utána.

7. A 19. század második felétől itt tenyésztettek ki négy új lófajtát: a nóniuszt, a gidránt, a furiosót, valamint a magyar sportlovat.

8. Észak-amerikai rokonunk spanyol lovak elvadult, szabadon kóborló utódja. Szívóssága, gyorsasága és függetlensége miatt jelképpé vált.

KÜLD BE ÉS NYERJ!

Ha megvan a megfejtés, küldd el a tompe.anna@magyarmezogazdasag.hu e-mail címre, vagy postán a kiadó címére (Magyar Mezőgazdaság Kiadó, 1141 Budapest, Mirtusz u. 2.), az e-mail tárgyába, vagy a borítékra írd rá, hogy „Pegazus gyerekvárat”.

- Minden hónapban megajándékozunk a három leggyorsabb beküldőt.
- Aki pedig év végéig az összes megfejtést helyesen beküldi, annak már csak némi szerencsére van szüksége, hogy részt vehessen a Csilló Lovasiskola lovastáborában, vagy megnyerje a Horze értékes lófelszereléseit.

